

APPENDIX F

VERKLARING INZAKE BELEGGINGSBEGINSELEN (VIB)

Versie d.d. 1 december 2020

INLEIDING

Op grond van de Europese pensioenfondsenrichtlijn zijn Nederlandse pensioenfondsen sinds 8 februari 2006 verplicht om een “verklaring inzake de beleggingsbeginselen” (verklaring) op te stellen.³ De in de Europese Richtlijn opgenomen bepalingen komen sterk overeen met de bepalingen in de Pensioenwet. Na iedere belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid, of ten minste om de drie jaar, wordt deze verklaring herzien. Deze versie geeft de situatie weer per 1 december 2020.

Het hoofddoel van Stichting Pensioenfonds Mercer (“het fonds”) is het zorgen voor een solide en betaalbaar pensioen voor haar deelnemers. Het beleggen van het vermogen dat het fonds onder beheer heeft, is daar een belangrijk onderdeel van. In deze verklaring worden de achtergronden bij het beleggingsbeleid van het fonds omschreven.

Deze verklaring is ten behoeve van deelnemers en andere belanghebbenden ook beschikbaar gesteld op de webpagina van het pensioenfonds.

ORGANISATIE

Het fonds

Stichting Pensioenfonds Mercer is een pensioenfonds dat zelfstandig de risico’s draagt die uit zijn reglementen voortvloeien. Het fonds zegt pensioenaanspraken toe voor (gewezen) werknemers van Mercer (Nederland) B.V. die in dienst zijn getreden vóór 1 januari 2016.

Het doel van het pensioenfonds is het zorgen voor voorzieningen voor de oude dag, arbeidsongeschiktheid en overlijden van de deelnemers. Het pensioenfonds beschermt de belangen van de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden.

Organisatiestructuur

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de pensioenregeling en de uitvoering ervan, inclusief het beleggingsbeleid, en neemt daartoe de besluiten.

---

² Richtlijn 2003/41/EG van het Europese Parlement en de Raad van 3 juni 2003.

Het bestuur van het fonds heeft een beleggingscommissie benoemd en één of meerdere externe vermogensbeheerders (hierna kortweg 'de vermogensbeheerder') aangesteld. De taakverdeling tussen het bestuur, de beleggingscommissie en de vermogensbeheerder is als volgt:

- het bestuur stelt het beleggingsbeleid en latere wijzigingen daarvan vast;
- de vermogensbeheerder beheert het vermogen binnen het beleid en rapporteert daarover aan de beleggingscommissie;
- de beleggingscommissie controleert de uitvoering door de vermogensbeheerder aan de hand van de door de beheerder verstrekte rapportages en brengt hierover verslag uit aan het bestuur. Bovendien adviseert de beleggingscommissie het bestuur inzake het financiële risicobeheer, het beleggingsbeleid en controleert de uitvoering van het beleggingsbeleid. Het bestuur en de beleggingscommissie zijn gebonden aan een gedragscode. De beleggingscommissie komt ten minste eenmaal per kwartaal bijeen.
- de beleggingscommissie wordt in haar werkzaamheden ondersteund door een investment consultant (Mercer Investments te Amstelveen).

Periodiek (in ieder geval eens per jaar) bespreekt de beleggingscommissie met het bestuur het gehele beleggingsbeleid en de behaalde resultaten. Dit beleggingsbeleid vindt zijn weerslag in een beleggingsplan en in de beleggingsrichtlijnen voor de vermogensbeheerder, die het beleggingsbeleid uitvoert.

Overige organen die betrokken zijn bij het beheer van de pensioengelden van het fonds zijn onder meer de actuaris, die over de technische voorzieningen van het fonds rapporteert, de pensioenadministrateur, de compliance officer en de accountant.

BELEGGINGSBELEID

Het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van het fonds. Daarbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die in het Financieel Toetsingskader (FTK) aan het beleggingsbeleid en risicomanagement gesteld worden. De Nederlandsche Bank (DNB) houdt hierop toezicht.

Doel van het beleggingsbeleid

Het fonds belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de (gewezen) deelnemers. Het doel van het beleggingsbeleid is het behalen van een zo hoog mogelijk rendement op het belegde vermogen binnen het overeengekomen risicoprofiel en bij voor het fonds acceptabele beleggingsrisico's.

Beleggingsprincipes (“investment beliefs”)

Zowel voor het beleggingsbeleid als voor de uitvoering hiervan heeft het bestuur van het fonds een aantal principes geformuleerd die dienen als leidraad voor de besluitvorming.

Beleidsprincipes

Risico van beleggingen – Een pensioen, dat wordt opgebouwd zonder het nemen van beleggingsrisico’s, is een duur pensioen. Het nemen van beleggingsrisico’s zal naar verwachting een hoger rendement opleveren.

Het fonds is zich ervan bewust dat, voor extra benodigd rendement, risico gelopen moet worden. Desondanks zal het beleggingsrisico dit rendement niet garanderen. Ook een beduidend lager rendement, dan bijvoorbeeld het rendement van een “risicovrije” beleggingsstrategie, behoort tot de mogelijke uitkomsten.

Renterisico – Het fonds is van mening dat het langetermijn renterisico, dat zit besloten in de nominale verplichtingen, niet een risico is dat op termijn een additioneel return oplevert. Een significante afdekking van dit risico is daarom het uitgangspunt.

De reden dat dit risico niet volledig wordt afgedekt is de volgende: omdat de meerwaarde van het reduceren van dit risico afneemt naarmate al een significante afdekking bestaat is het overgebleven risico naar verwachting nuttig om de ambitie om te kunnen indexeren beter te realiseren. Een stijgende inflatie zal veelal ook een stijgende lange rente tot gevolg hebben.

Significantie – Het fonds is van mening dat de belangen in de verschillende beleggings-categorieën cq. beleggingsfondsen significant qua omvang moeten zijn en niet te klein. De gewenste mate van diversificatie is hierbij de ondergrens.

Diversificatie – Het fonds zoekt beleggingsrisico in verschillende vormen omdat de rendementen van verschillende beleggingscategorieën een ander patroon kennen. Daarmee mag voor de gehele beleggingsportefeuille een meer stabiel rendement verwacht worden. Daarnaast vermindert diversificatie van de portfolio de kans op grote negatieve gevolgen vanwege potentiële staartrisico gebeurtenissen van bepaalde beleggingen.

Actief beheer – Het bestuur heeft een voorkeur voor passief beheer van de beleggingen. Indien actief beheer wordt toegestaan, dan hanteert het bestuur daarbij de volgende overwegingen:

- Actief beheer moet naar verwachting waarde toevoegen door het inefficiënte karakter van de markt waarin het betreffende fonds belegt.
- Het betreffende fonds heeft van Mercer Manager Research minimaal een B+ toegekend gekregen.

- Het actief beheer heeft mag geen significant verhogend effect hebben op de totale beheervergoeding van het pensioenfonds.

Langetermijnperspectief - Omdat de aard en de duur van de pensioentoezeggingen een langetermijnperspectief kennen, kunnen de beleggingen eveneens een langetermijnperspectief behelzen.

Dit betekent enerzijds dat er geen liquiditeit (anders dan voor lopende kasstromen) noodzakelijk is waardoor bijvoorbeeld afwaarderingen door overdreven marktbevingen niet terstond leiden tot betalingsproblemen. Anderzijds betekent dit dat de uitgaande kasstromen in de verre toekomst met een relatief grote zekerheid moeten kunnen worden voldaan.

Totaal portfolio perspectief – Beleggingen worden niet op individuele basis beoordeeld maar vanuit een totaal portfolio perspectief waarbij ook de verplichtingen uitdrukkelijk worden meegenomen.

Belangenverstrengelingen – De beleggingen zullen alleen worden gedaan in het belang van de deelnemers van het fonds. Elke vorm van belangenverstrengeling moet worden voorkomen. Verder zal het beleggen in MMC (de moedermaatschappij van Mercer genaamd Marsh & McLennan Companies Inc.) beperkt blijven tot maximaal 5% van de totale beleggingsportefeuille.

Implementatieprincipes

Pragmatisme – Bij de implementatie van de beleggingsportefeuille kunnen praktische oplossingen de voorkeur genieten boven een, vanuit een model theoretisch perspectief, superieure oplossing.

(Kosten)efficiëntie – Het fonds wenst het vermogensbeheer (wat betreft kosten die van het rendement afgaan) kostenefficiënt in te richten. Er wordt uitgegaan van één vermogensbeheerder waar alles ondergebracht. Het fonds is te klein om onder te brengen bij meerdere vermogensbeheerders.

Transparantie – Het fonds belegt alleen in instrumenten die transparant zijn.

Niet-beursgenoteerde beleggingen – Niet-beursgenoteerde beleggingen, behoudens bepaalde derivaten en bankdeposito's, behelzen risico's met betrekking tot niet frequent waarden. Omdat het bestuur de portefeuille zo liquide mogelijk wenst te houden, zal het fonds zich met betrekking tot deze beleggingen terughoudend opstellen.

Derivaten – Het gebruik van derivaten voor het mitigeren van renterisico, valutarisico en inflatierisico is toegestaan evenals het gebruik van deze derivaten voor een efficiënt portfoliobeheer. Gegeven de omvang van het fonds zullen wel telkens alle (bijkomende) kosten in verband met dit gebruik in ogenschouw moeten worden genomen.

ESG – Het fonds is voorstander van "engagement" bij bedrijven en vindt het belangrijk dat gebruik wordt gemaakt van haar stemrecht.

Beleggingsraamwerk

Een Asset Liability Management (ALM) studie geeft inzicht in de samenhang tussen bezittingen (assets) en pensioenverplichtingen (liabilities). Een ALM-studie wordt periodiek uitgevoerd. De resultaten van de ALM-studie dienen als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid. Deze worden geformuleerd in streefwaarden voor extra rendement en risico ten opzichte van de verplichtingen (“excess return” en “tracking error”).

De met sociale partners overeengekomen risicohouding is de input voor een strategische asset allocatie. Op basis van veronderstellingen met betrekking tot lange termijn rendementen, volatiliteiten en correlaties van verschillende beleggingscategorieën en mogelijk kwalitatieve gronden wordt een strategische beleggingsmix gedefinieerd.

De beleggingsportefeuille wordt conceptueel in twee delen gesplitst: een matching portefeuille en een return portefeuille. Het voornaamste doel van de matching portefeuille is het (gedeeltelijk) afdekken van het renterisico van de verplichtingen. Het voornaamste doel van de return portefeuille is het genereren van extra rendement boven de verplichtingen om zodoende aan de toeslagambitie van het pensioenfonds te kunnen voldoen.

De weging tussen de matching en de return portefeuille wordt bepaald door het bestuur van het pensioenfonds op basis van onder meer door de investment consultant beschikbaar gestelde risicorapportages. Achterliggende gedachte hierbij is dat indien deze weging niet wordt aangepast deze meebeweegt met het gewenste risicoprofiel. Immers als de verplichtingen sterk stijgen en daarmee de dekkinggraad onder druk komt te staan, zal de waardering (en daarmee de weging) van de matching portefeuille eveneens stijgen, hetgeen een gewenste verlaging van het totale risicoprofiel met zich meebrengt.

Het risiconiveau van de portefeuille wordt in principe niet bijgestuurd door gewichten van de verschillende beleggingscategorieën binnen de return portefeuille aan te passen. Deze gewichten mogen binnen een bepaalde bandbreedte bewegen, maar worden (door de vermogensbeheerder) geherbalanceerd als een (sub)beleggingscategorie buiten de overeengekomen bandbreedtes geraakt.

Strategisch beleggingsbeleid

De beleggingsportefeuille wordt gestuurd op basis van een tracking error en bijbehorend meerrendement. Beide parameters zijn gedefinieerd ten opzichte van de (nominale) pensioenverplichtingen. Het lange termijn risicobudget dat wordt gehanteerd bedraagt 7,2%, met bandbreedtes van +/- 1%-punt.

Hieronder is een overzicht van alle mogelijke invullingen van de portefeuille en de bijbehorende ALM tracking error (ALM-TE) opgenomen. De ALM-TE is bepaald op basis van meerjarige gemiddelden en lange termijn verwachtingen. Het grijze gebied betreft allocaties die passen binnen de overeengekomen lange termijn TE-afspraken.

Tracking Error	40%	45%	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%
10%	8.7%	8.1%	7.6%	7.1%	6.5%	6.0%	5.5%	5.0%	4.5%	4.0%	3.5%
15%	8.9%	8.4%	7.9%	7.3%	6.8%	6.3%	5.8%	5.3%	4.9%	4.4%	4.0%
20%	9.2%	8.7%	8.2%	7.7%	7.2%	6.7%	6.3%	5.8%	5.4%	5.0%	4.6%
25%	9.0%	9.1%	8.0%	8.2%	7.7%	7.2%	6.8%	6.4%	6.0%	5.6%	5.3%
30%	10.1%	9.6%	9.1%	8.7%	8.2%	7.8%	7.4%	7.0%	6.6%	6.3%	6.0%
35%	10.5%	10.1%	9.6%	9.2%	8.8%	8.4%	8.0%	7.6%	7.3%	7.0%	6.7%
40%	11.1%	10.6%	10.2%	9.8%	9.4%	9.0%	8.6%	8.3%	8.0%	7.7%	7.5%
45%	11.6%	11.2%	10.8%	10.4%	10.0%	9.7%	9.3%	9.0%	8.7%	8.5%	8.2%
50%	12.2%	11.8%	11.4%	11.1%	10.7%	10.4%	10.0%	9.8%	9.5%	9.2%	9.0%
55%	12.8%	12.4%	12.1%	11.7%	11.4%	11.1%	10.8%	10.5%	10.2%	10.0%	9.8%
60%	13.5%	13.1%	12.8%	12.4%	12.1%	11.8%	11.5%	11.2%	11.0%	10.8%	10.6%

De opzet van de bijbehorende beleggingsportefeuille is als volgt.

BELEGGINGS-CATEGORIEËN	INDEX	NORM GEWICHT (% IN DEEL- PORTEFEUILLE)	BANDBREEDTE (+/- %-PUNT)
Return portefeuille			
Aandelen		89,0	
Canada	MSCI Canada	7,1	1,5
Europa, Australasia, Verre Oosten	MSCI EAFE	35,6	5,0
Verenigde Staten	S&P 500 Index	27,6	5,0
Emerging Markets	MSCI EM	18,7	3,0
Obligaties		11,0	
Emerging market debt	JP Morgan GBI-EM Global Div.	11,0	2,0
Matching portefeuille			
Euro AAA Staat (NL & DE)		100,0	5,0
Renteswaps		Ter additionele afdekking renterisico	

Jaarlijks stelt het fonds een beleggingsplan op.

RISICOBELID

Het risicobeleid van het fonds richt zich met name op de risico's die de doelstelling van het fonds in gevaar kunnen brengen. Op kwartaalbasis wordt een risicometing gemaakt op basis van een korte terugblikkende horizon. Indien deze zich boven de lange termijn streefwaarde bevindt dan zal het positieve saldo van premiestortingen en pensioenbetalingen (het fonds is een zogenoemd "jong"

fonds”) toegewezen worden aan de matching portefeuille zodat het risico daardoor neerwaarts wordt bijgestuurd, evenzo zal als de risicometing beneden de streefwaarde ligt een allocatie naar de return portefeuille plaatsvinden. Bij de toewijzing c.q. onttrekking wordt rekening gehouden met de feitelijke renteafdekking en de feitelijke verdeling tussen de matching en return portefeuille.

Alleen in uitzonderlijke omstandigheden zal buiten dit natuurlijke verloop, een herallocatie tussen de matching en return portefeuille of een aanpassing van het rente-afdekkingspercentage plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld na een ALM studie zijn of in tijden van speciale marktomstandigheden. Dit vergt een apart bestuursbesluit.

In bijzondere situaties kan de beleggingscommissie het bestuur adviseren tot aanpassing of (tijdelijke) afwijking van het beleggingsbeleid. Deze procedure voor afwijking van de beleggingsbeginselen is bedoeld om te voorkomen dat het pensioenfonds in een crisissituatie terecht komt.

RISICOHoudING

De risicohouding van het fonds, bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet, wordt gedefinieerd als de mate waarin het fonds, na overleg met de werkgever, de ondernemingsraad en het verantwoordingsorgaan, bereid is risico's te lopen én de mate waarin het fonds risico's loopt gegeven de kenmerken en doelstellingen van het fonds.

De risicohouding is onderdeel van de door de werkgever en de ondernemingsraad aan het fonds gegeven opdracht om de pensioenregeling uit te voeren. Het bestuur van het fonds gebruikt de beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het fonds bij de opdrachtaanvaarding en de vaststelling van beleid.

De werkgever ziet de continuering van de bijstortingsverplichting in de toekomst niet zondermeer als vanzelfsprekend. Het bestuur hecht, mede in verband met de huidige financiële positie van het fonds, veel waarde aan een goede uitgangspositie, waarmee op korte termijn de risicobereidheid van het bestuur beperkt is.

Kwantitatieve beschrijving van de korte termijn (< 1 jaar) risicohouding

Aan de hand van analyses en na overleg met de werkgever, de ondernemingsraad en het verantwoordingsorgaan, heeft het bestuur de risicohouding vastgesteld. Deze risicohouding is vertaald in het huidige strategisch risicobudget (tracking error) van 7,2% met bandbreedtes (+/-1%-punt).

Het korte termijn risico, gemeten door middel van het vereist eigen vermogen (VEV) bij het strategische beleggingsbeleid, bedraagt per 30 juni 2015 11,5%.

Om tot een korte termijn risicohouding te komen zijn analyses uitgevoerd naar de beweeglijkheid van het VEV bij het huidige strategische beleggingsbeleid.

Het VEV kan fluctueren door verschuivingen in de strategisch beleggingsmix behorende bij het strategisch risicobudget van circa 7,2% of door de tracking error te verlagen (tot minimaal circa 6,2%) of te verhogen (tot maximaal circa 8,2%). Bij het merendeel van de mogelijke varianten van portefeuille indeling binnen het huidige strategische beleggingsbeleid ligt het VEV tussen de 8% en 15%.

Indien het VEV daalt (stijgt) door een daling (stijging) van de DNB RTS zullen de bandbreedtes navenant meebewegen. Op deze wijze zal een autonome daling (stijging) van de DNB RTS niet van invloed zijn op het doorbreken van de bandbreedtes.

Het bestuur heeft de risicohouding voor de korte termijn vastgesteld op een VEV tussen de 8% en 15%. De werkgever, de ondernemingsraad en het verantwoordingsorgaan zijn hierover geïnformeerd.

UITVOERING

Uitbesteding

Het fonds heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan een derde partij. De selectie van een derde partij gebeurt op basis van objectieve criteria en in samenspraak met de investment consultant (Mercer Investments te Amstelveen) en het uitbestedingsplan in appendix H van de ABTN.

Met ingang van 1 juli 2011 wordt het beheer van het vermogen door het fonds uitbesteed aan BlackRock.

Als bewaarnemer voor de beleggingen geldt veelal de bewaarnemer die is verbonden aan de beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Daarnaast is CACEIS aangesteld als bewaarnemer voor de discretionaire beleggingen in Duitse en/of Nederlandse staatsobligaties.

Gezien de beperkte omvang van het fonds en de extra administratieve lasten indien de beleggingen over meerdere beheerders worden verdeeld, verdient het de voorkeur om de beleggingen bij één gerenommeerde vermogensbeheerder onder te brengen.

Rapportage en verantwoording

Eens per maand rapporteert de vermogensbeheerder de performance van de fondsbeleggingen op individuele basis. De totale performance van het fonds wordt op kwartaalbasis gerapporteerd. In deze rapportage wordt een splitsing gemaakt tussen matching portefeuille en return portefeuille. Naast de performance rapporteert de vermogensbeheerder ook de actuele samenstelling van de deelportefeuilles en de positie van de portefeuille en haar onderdelen ten opzichte van de afgesproken normwegingen en bandbreedtes. Tevens wordt een transactieoverzicht verstrekt.

Tegenpartijrisico

BlackRock heeft een aantal maatregelen genomen waardoor het tegenpartijrisico wordt gemitigeerd. Ten eerste voert BlackRock een screening van tegenpartijen uit. Pensioenfonds Mercer heeft vertrouwen in dit screeningsproces en geeft de vermogensbeheerder daarom de discretie om van deze lijst een aantal partijen te kiezen als tegenpartij. Deze selectie komt tot stand op basis van de best execution policy. Verder heeft het pensioenfonds rating-restricties meegegeven aan BlackRock ten aanzien van tegenpartijen.

Collateral uitwisseling

Het Mercer Pensioenfonds accepteert voor collateral uitwisseling alleen cash en staatsobligaties. Al het collateral moet in euro zijn. Cash collateral wordt herbelegd in het BlackRock Institutional Cash Series Series plc Institutional Liquidity Fund (ICS-ILF). Dit fonds heeft de rating “preferred provider” gekregen van Mercer Manager Research en wordt gemonitord door Mercer Manager Research.

Voor de uit renteswaps voortvloeiende collateral (onderpand) verplichting worden enkel Duitse, Nederlandse en Franse staatsobligaties alsmede cash geaccepteerd. Indien het fonds collateral dient te storten, gebeurt dit middels de staatsobligaties in de matching portefeuille.

Securities Lending

Het pensioenfonds is vooralsnog geen voorstander van securities lending gezien de risico's en de extra benodigde monitoring die dat met zich meebrengt. De voorkeur van het pensioenfonds gaat uit naar fondsen die geen gebruik maken van securities lending. Bijna de gehele return portefeuille bestaat momenteel uit fondsen die geen gebruik maken van securities lending. Voor de discretionaire matching portefeuille wordt securities lending expliciet niet toegestaan. Het fonds heeft een securities lending beleid opgesteld.

ESG (VERANTWOORD BELEGGEN)

Algemeen: maatschappelijke verantwoordelijkheid fonds

Het fonds is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid, ook op het gebied van verantwoord beleggen (ESG).

Het bestuur realiseert zich dat de omvang van de totale beleggingsportefeuille en de inrichting van de return portefeuille door middel van – vooral passieve - beleggingsfondsen in plaats van directe beleggingen, beperkingen met zich meebrengen bij de feitelijke invulling van het ESG-beleid. Bovendien is er sprake van een relatief korte verwachte resterende horizon voor het pensioenfonds.

Rekening houdend met deze beperkingen heeft het fonds als wens om een uitsluitingenlijst te implementeren, van bedrijven die niet voldoen aan ESG-kenmerken. Daarnaast is het fonds voorstander van “engagement” bij bedrijven en vindt het fonds het belangrijk dat gebruik wordt gemaakt van haar stemrecht.

Uitsluitingenbeleid en verbod op clustermunitie

Als gevolg van de keuze om in passief beheerde fondsen te beleggen die niet aan securities lending doen, wordt a priori geen fonds uitgesloten op grond van ESG (Environmental, Social en Governance) criteria. Het fonds heeft vooralsnog besloten geen index beleggingen te kiezen waarbij de index zelf op grond van ESG criteria aandelen insluit en/of bepaalde bedrijven uitsluit, omdat dan het strategische regiobeleid van het fonds zou moeten worden aangepast, securities lending zou moeten worden geaccepteerd en veel transactiekosten gemaakt moeten worden.

Het fonds blijft echter ook in de toekomst de mogelijkheden onderzoeken om over te gaan op beleggingsfondsen waarbij de index zelf op grond van uitsluitingen en/of ESG criteria bepaalde ondernemingen uit de index uitsluit.

Met ingang van 1 januari 2013 geldt in Nederland een wettelijk verbod op investeren in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie. Het verbod vraagt van beleggers om directe investeringen te vermijden in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie, alsmede in beleggingsinstellingen en indices waar bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie meer dan 5 procent van uitmaken.

Het wettelijke verbod geldt niet voor beleggingsinstellingen en indices waar bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie minder dan 5 procent van de waarde van de beleggingsinstelling of index vertegenwoordigen. Voor de fondsbeleggingen (return portefeuille) bevestigt het pensioenfonds dat aan de 5%-eis wordt voldaan. Tweemaal per jaar controleert het fonds of het nog voldoet aan deze wettelijk eis.

Engagementbeleid

“Engagement” als methode om invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen vindt het fonds erg belangrijk. Van de vermogensbeheerder wordt als ondertekenaar van de UNPRI een zekere standaard op het gebied van verantwoord beleggen verwacht. Binnen de fondsen van de vermogensbeheerder participeert het fonds in het engagementbeleid van de vermogensbeheerder.

Stembeleid

De Nederlandse Corporate Governance Code (‘Code Tabaksblat’) beveelt aan dat pensioenfondsen verslag uitbrengen van het stembeleid op de algemene vergadering van aandeelhouders van beursgenoteerde ondernemingen. Omdat het fonds haar aandelenbeleggingen heeft belegd via fondsen van de vermogensbeheerder (“pooled vehicles”) heeft het fonds aandelen in deze beleggingsfondsen en daarmee zelf geen stemrecht met betrekking tot de onderliggende belangen in beursgenoteerde ondernemingen. Het fonds neemt notie van en kan zich vinden in het stembeleid van de fondsbeheerder.

Sanctiemaatregelen

Sanctiemaatregelen (zoals de EU sanctiemaatregelen inzake territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne) worden nageleefd. Jaarlijks vraagt het fonds bij de vermogensbeheerder van het pensioenfonds na of deze nog steeds gevolg geeft aan de betreffende maatregelen.

Beleggen in de eigen onderneming

De moedermaatschappij van Mercer, Marsh & McLennan Companies Inc (MMC), is een beursgenoteerd bedrijf aan de NYSE Euronext.

Voor het beheer van de aandelenportefeuille kiest het pensioenfonds voor indexbeleggen. MMC maakt als gevolg van de notering aan de Amerikaanse beurs onderdeel uit van het BlackRock MSCI Equity B fund waarin het fonds participeert. Jaarlijks wordt gecontroleerd of het fonds blijft voldoen aan de wettelijke eis dat het belegd vermogen in MMC beperkt zal blijven tot maximaal 5% van de waarde van de totale beleggingsportefeuille. Ultimo september 2020 was minder dan 0,01% van het totaal belegd vermogen van het fonds belegd in het aandeel MMC en wordt ruim aan deze norm voldaan.

Monitoring

Tweemaal per jaar zal worden gemonitord hoeveel exposure het pensioenfonds met haar beleggingen heeft naar controversiële beleggingen, kijkend naar de ESG-uitsluitingenlijst die Pensioenfonds Zorg & Welzijn hanteert. Het pensioenfonds heeft als beleid vastgelegd dat de totale exposure naar deze bedrijven maximaal 1% mag bedragen van de totale portefeuille.

TRANSPARANTIE EN AANDEELHOUDERSBETROKKENHEID

Deelnemers dienen goed geïnformeerd te worden over hoe het pensioenfonds de ingelegde middelen belegt. Wetgeving ondersteunt deze behoefte door eisen te stellen aan die informatie. Zo is er op Europees niveau onder andere de herziene aandeelhoudersrechtenrichtlijn “shareholders rights directive II” (SRD II), die in 2019 omgezet is in nationale wetgeving. De deelnemersinformatie waar in deze richtlijn om wordt gevraagd, heeft het fonds gepubliceerd op haar website.